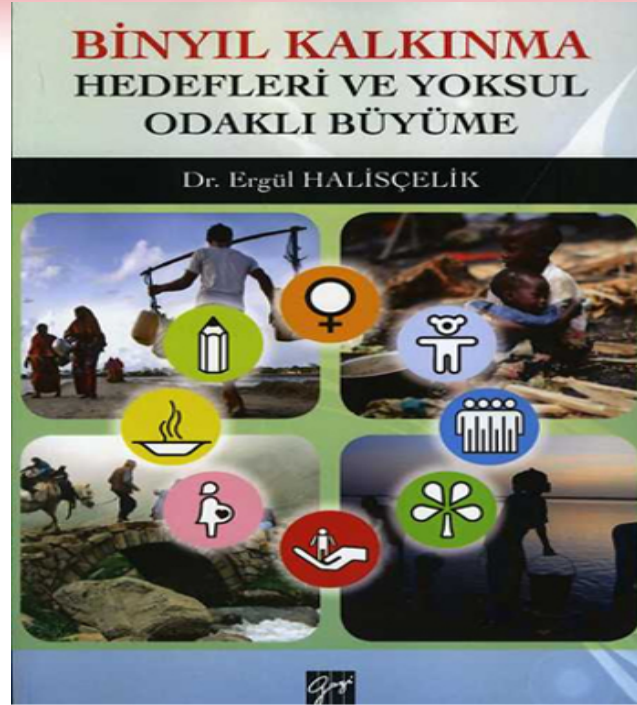

TOBB
EKONOMİ VE TEKNOLOJİ
ÜNİVERSİTESİ

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME

Dr. Ergül HALİŞÇELİK

Hazine Başkontrolörü

Başkent Üniversitesi Öğr. Gör.

Mülkiye İktisadi ve Sosyal Araştırma Merkezi Bşk. Yrd.

26 Nisan 2016

Mülkiye
İktisadi ve
Sosyal
Araştırmalar
Merkezi

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

SUNU PLANI

**I. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN İŞBİRLİĞİ ALANI
OLARAK BKH VE YOB**

II. AMAÇ, YÖNTEM, KAPSAM VE KISITLAMALAR

**III. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ (BKH) VE YOKSUL
ODAKLI BÜYÜME (YOB) ANALİZ SONUÇLARI**

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

**I. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN İŞBİRLİĞİ
ALANI OLARAK BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ
(BKH) VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME (YOB)**

1- Gelişmekte Olan Ülkelerde Uluslararası Fon Sağlayıcı Kuruluşların İşbirliği (IMF, WB, EU, UN): Türkiye Örneği & Kalkınmanın Finansmanı

- ❖ Uluslararası ve Yerel Kaynakların **KITLIĞI**
- ❖ Kaynakların **EKONOMİK, VERİMLİ VE ETKİN** Kullanımı
- ❖ Uluslararası Fon Sağlayıcı Kuruluşların Küresel ve Yerel Sorunlarda **İŞBİRLİĞİ** ile **SİNERJİ** Yaratmaları

– Küresel İşbirliği Alanları

- Küresel Finansal Krizlerle İlgili Riskleri Önleyici-Azaltıcı Tedbirler
- Başta Afrika'da Borçların Azaltılması, Yoksullukla ve Salgın Hastalıklarla Mücadele
- Başta Gıda olmak üzere Emtia Arzı ve Fiyatları, Çevre Kirliliği-İklim Değişikliği,...(*Günümüzde Mülteci Krizi*)
- **Binyıl Kalkınma Hedeflerinin Gerçekleştirilmesi** (*Daha Detaylı Araştırılması Gereken Konu*)

– Gelişmekte Olan Bir Ülkede İşbirliği Alanları

- **BKH, Yoksulluk, Ülkelerin Öncelikleri Çerçevesinde Proje-Programların Finansmanı,...**

2- Parasal ve Parasal Olmayan Kalkınma Göstergelerindeki Eşitsizlik Sorunu

❖ Washington Uzlaşması ve Sonrasında Kalkınmaya Bakış

«Daha az devlet daha çok özel teşebbüs» sloganı çerçevesinde mali disiplin, de-regülasyon, özelleştirme, finansal serbestleşme... küreselleşme: **Bir yanda zenginlik, diğer yanda yoksulluk-eşitsizlik ve kırılganlıkların artması**

❖ Kalkınma ve Yoksullukla Mücadelede Doğrudan Yaklaşım mı (BM) Yoksa Dolaylı Yaklaşım mı (WB, IMF) Uygulanmalı?

- Toplumda mevcut olan bölüşüm eşitsizliklerine müdahale edip yaratılan gelirin daha eşit şekilde bölüşülmesi (**Doğrudan ve Parasal Olmayan Yaklaşım**)
- Gelir bölüşümüne müdahale etmeden ulusal gelirin büyütülmesiyle yoksulların gelirlerinin ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi (**Dolaylı ve Parasal Yaklaşım**)

❖ Kamusal Başarısızlık - Piyasa Başarısızlığı Tartışması:

- Devlet ve piyasa arasında doğru denge?
- J.M. Keynes'den Stiglitz ve T.Piketty'e Liberallerin Devletçi Politika Açmazları

3- BKH Nedir? Neden Önemlidir?

(8 Amaç, 21 Hedef ve 60 Gösterge)

Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması

İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi

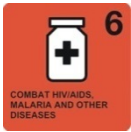
Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi

Çocuk Ölümlerinin Azaltılması

Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi

HIV/AIDS, Sıtma ve Benzeri Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele

Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması

Kalkınma için Küresel Ortaklıklar Geliştirme

Hedef /Gösterge Sayısı
BKH1 3 Hedef 9 Gösterge
BKH2 1 Hedef 3 Gösterge
BKH3 1 Hedef 3 Gösterge
BKH4 1 Hedef 3 Gösterge
BKH5 2 Hedef 6 Gösterge
BKH6 3 Hedef 10 Gösterge
BKH7 4 Hedef 10 Gösterge
BKH8 6 Hedef 16 Gösterge

4- BKH Parasal Olmayan En Geniş Tanımlı Kalkınma ve Performans Ölçüm Göstergeleridir...

- ❖ Başlangıç yılı 1990, hedef yılı 2015 olan BM'in, IMF, Dünya Bankası ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yaparak belirlemiş olduğu gerek fon sağlayanlar gerekse fon kullananlar için hem kullanılan fonlara ilişkin hesap verilebilirliğin sağlanması hem de performanslarının ölçümünde önemli hedeflerdir.
- ❖ Yoksulluğun azaltılması, sağlık, eğitim, cinsiyet eşitliği, çevre ve insan refahını etkileyen diğer birçok konuda kolayca anlaşılabilir, ölçülebilir ve izlenebilir 60 göstereyi kapsamakta gerek küresel düzeyde gerekse ülkeler bazında en geniş tanımlı kalkınma ve yoksullukla mücadele göstergeleridir.
- ❖ İlk 7 amaç olumsuzlukların azaltılması ve ilgili göstergelerde iyileştirmeleri öngörürken, 8. Amaç ise zengin ve yoksul ülkelerin ilk 7 amacı gerçekleştirmek için birlikte küresel işbirliği gerçekleştireceklerine ilişkin taahhütlerini içermektedir. Amaçlar birbirlerini tamamlamakta, hiçbir hedef ne diğer hedeflerden ne de BKH içinde tanımlanmayan temel makroekonomik sonuçlardan ayrı tutulabilmektedir.
- ❖ Küresel işbirliği çerçevesinde gelişmiş ülkeler, BKH'nin gerçekleşmesi veya bu hususta ilerlemeler kaydedilmesi konusunda, GSMH'lerinin %0.7'sini⁷ uluslararası yardımlar çerçevesinde bağışlamayı taahhüt etmişlerdir

5-Yoksul Odaklı Büyüme (YOB) Nedir?

- ❖ Büyümenin yoksulluğun azaltılmasında tek başına yeterli olmadığını savunan kalkınma iktisatçıları son zamanlarda yeni bir kavram olan YOB üzerinde durmaktadır.
- ❖ Bu kavram geniş anlamda, “yoksullukta önemli bir azalma sağlayan büyüme” ya da “yoksullar için iyi olan büyüme” olarak ifade edilmektedir.
- ❖ Yoksulların önceden belirlenmiş kriterlere göre büyümeden daha çok faydalanması ile ilgilidir.
- ❖ YOB; sadece ekonomik büyümeyi yeterli bulmayıp, büyümenin gelir dağılımına etkisi üzerinde odaklanan, yoksulluğu azaltan büyümedir.
- ❖ Bir ülkedeki ekonomik büyümenin yoksul kesimin geliri üzerindeki artırıcı etkisi, yoksul olmayanların gelirleri üzerindeki artırıcı etkisinden daha fazla ise bu ülkede yoksul odaklı büyümeden söz edilmektedir.
- ❖ Ekonomik büyüme kapsayıcı olmadığı sürece yoksulluğu azaltma, gelir dağılımını daha adil bir duruma getirme ve istihdam yaratma konusunda başarılı olamamaktadır.

II.AMAÇ, YÖNTEM, KAPSAM VE KISITLAMALAR

1- Amaç

Ekonomik büyüme, gelir dağılımı, yoksulluk ve kalkınma göstergeleri arasında bir korelasyonun olduğu ve kalkınmanın ekonomik büyüme, gelir gibi parasal ve eğitim, sağlık, cinsiyet eşitliği gibi parasal olmayan birçok göstereyi de içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olduğunun ortaya konularak:

- ❖ Büyüdük ama kalkındık mı? Ülkeler gelir ve gelir dışında YAKINSIYOR mu?
- ❖ Bir ülkede kişi başına gelirin yüksek olması, tek başına o ülkenin kalkınmış, gelişmiş ülke olarak kabul edilmesi için yeterli midir?
- ❖ BÜYÜMEYE-GELİRE aşırı odaklanarak İNSANİ GELİŞMEYİ ve YAŞAM KALİTESİNİ- REFAH VE MUTLULUĞU ıskalıyor muyuz?
- ❖ Büyüme kapsayıcı mı? Yoksullara da yansıyor mu?
- ❖ Uluslararası ve yerel fonlar kalkınmada etkin kullanılıyor mu? Performansa dayalı fon dağıtım mekanizması nasıl olmalı?
- ❖ Fonlar ülkelerin önceliklerine göre nasıl kullanılmalı?
- ❖ Türkiye'nin performansı başta G20 üyesi olmak üzere yükselen ekonomilerle kıyaslandığında ne durumdayız?...

Sorularına objektif kriterle cevap arayıp, ülkelerin kalkınma düzeyinin-başarılarının ölçüp, mukayese etmek ve ülkelerin kalkınmada önceliklerini, fonların ekonomik₁₀ verimli ve etkin bir şekilde hangi alanda kullanılması gerektiğini ortaya koymaktır.

2- Uygulamalar

- ❖ BKH endeksinin oluşturularak ülkelerin kalkınma düzeylerinin belirlenmesi
 - BKH Endeksinin Oluşturulması
 - Gelir Endeksi (Parasal) ve BKH Endeksiyle (Parasal Olmayan) Genişletilmiş BKH Endeksinin Oluşturulması
- ❖ Ülkelerin BKH'ni gerçekleştirme konusundaki performanslarının ölçülerek başarı düzeylerinin belirlenmesi
- ❖ Yoksul Odaklı Büyüme Üzerine Ampirik Analizler
 - Ülkeler Düzeyinde Yoksul Odaklı Büyüme ve Eşitsizlik
 - Yükselen Ekonomilerde Yoksulluk Üzerine Panel Veri Analizi

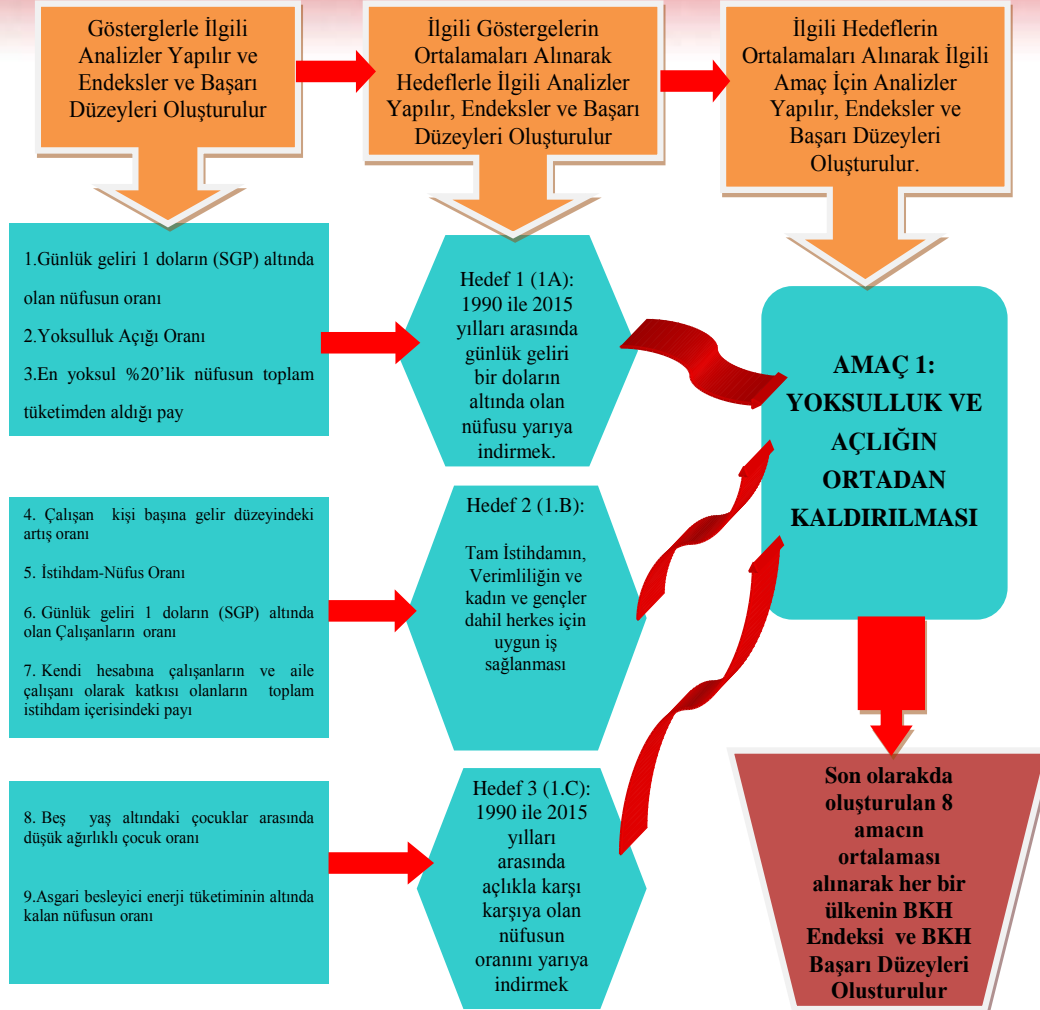
3- Kullanılan Göstergeler & Yazılım (Programlar)

- ❖ Temelde Dünya Bankası'nın "Dünya Kalkınma Göstergeleri 2014" veri setinin CD-ROM'u, kitapçığı ve online versiyonları ile birlikte BKH veri setinin online versiyonu kullanılmıştır.
- ❖ Ayrıca göstergenin temasına göre, gerek duyulduğunda başta IMF, UNDP olmak üzere ilgili uluslararası kuruluşlarının veri tabanlarından faydalanılmıştır.
- ❖ BKH'nin 60 parasal olmayan sosyo-ekonomik göstergesine ilaveten ekonometrik analizlerde kullanılmak üzere ekonomik büyüme, gelir dağılımı ve yoksulluk göstergeleri de analizlere dahil edilmiştir.
- ❖ Eviews 8, SPSS 20, Stata, Minitab, Excel (Çözücü, Hedef Ara, Grafikler.....), Map Info Professional

4- Kısıtlamalar

Çalışmamıza dahil edilen **lkeler**, **dönemler** ve **verilerle** ilgili kısıtlamalar söz konusudur;

- ❖ **lkelerle İlgili Kısıtlamalar:** BKH endeksinin oluşturulması ve literatürde yer alan diğer endekslerle karşılaştırmanın yapılabilmesi için analiz kapsamına, 2013 İnsani Gelişme Endeksindeki (İGE) 187 lke ve 29 gelir-bölge grubu dahil edilmiştir. Ekonometrik analizlerde ise "**Yükselen Ekonomilere**" yer verilmiştir.
- ❖ **Dönem Kısıtlaması:** BKH'de genel olarak 1990 temel yıl, 2015 ise hedeflerin gerçekleştirileceği nihai yıl olarak belirlenmiştir. Ekonometrik analizler ise genel olarak 1990-2013 dönemini kapsamıştır.
- ❖ **Verilerle İlgili Kısıtlamalar:** Mevcut verilerden faydalanılarak eksik veriler başta Eviews 8 ve SPSS 20 programlarından faydalanarak çeşitli istatistiksel yöntemlerle tahmin (interpolasyon) edilmiştir.

6- Eksik Veri Sorunu ve Tahmin Yöntemleri

- ❖ Analizlerimizde kullanılacak değişkenlerle ilgili 1990-2013 dönemi istatistiksel veriler birçok ülke için tam olarak temin edilememiş, diğer deyişle eksik veri problemiyle karşılaşmıştır.
- ❖ Eksik veriler öncelikli olarak başta *Eviews 8 ve SPSS 20* programlarından faydalanarak çeşitli istatistiki yöntemlerle tahmin (*interpolasyon*) edilmeye çalışılmış ve 2015'e doğru projeksiyonlar yapılarak 1990-2015 dönemini kapsayan zaman serileri oluşturulmaya çalışılmıştır.

Doğrusal (Linear) Interpolasyon: Eksik veriden önceki son tam gözlem değeri ve eksik veriden sonraki ilk tam gözlem değeri ve eksik veri sayısını baz alarak eksik verileri tahmin eder. Eğer serideki ilk gözlem veya son gözlem eksik değer ise eksik değer yerleştirilmez.

$$X_{t(\text{LinInt})} = (1-\lambda) X_{t-1} + \lambda X_{t+1}$$

7-BKH Endeks Hesaplama (Stok Değişken) Formülleri ve İlgili Ortalamanın Seçimi

- ❖ Hedef Yılında Göstergenin Maksimize Edilmesi Hedeflenmişse

$$\text{Endeks } X_{ijt} = (X_{ijt} - X_{\text{Min}}) / (X_{\text{Max}} - X_{\text{Min}})$$

- ❖ Hedef Yılında Göstergenin Minimize Edilmesi Hedeflenmişse

$$\text{Endeks } X_{ijt} = (X_{\text{Max}} - X_{ijt}) / (X_{\text{Max}} - X_{\text{Min}})$$

- ❖ Kalkınma Düzeyleri: 1-ÇOK YÜKSEK, 2-YÜKSEK, 3-ORTA, 4-DÜŞÜK, 5-ÇOK DÜŞÜK

- ❖ Ağırlıklı ortalama yöntemiyle **BKH_{Genel}Endeksi** nin oluşturulması

TBKH Genel Endeksinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle (Standart Sapma Değerine Göre Tersine Ağırlıklandırma) Hesaplanmasında Kullanılan 8 Amacın Ağırlıkları				
BKH AMAÇLARI	Amaçların Standart Sapması (A)	Her %1'lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B=0.01/A)	Ağırlık Değeri (C=B/0.6377)	Ağırlık % (D=C*100)
BKH1: AMAÇ1	0.1372	0.0729	0.1143	11.4265%
BKH2 : AMAÇ2	0.1161	0.0862	0.1351	13.5106%
BKH3 : AMAÇ3	0.1328	0.0753	0.1181	11.8072%
BKH4 : AMAÇ4	0.1077	0.0928	0.1455	14.5549%
BKH5 : AMAÇ5	0.1465	0.0683	0.1071	10.7065%
BKH6 : AMAÇ6	0.1033	0.0968	0.1518	15.1796%
BKH7 : AMAÇ7	0.1253	0.0798	0.1252	12.5187%
BKH8 : AMAÇ8	0.1523	0.0657	0.1030	10.2960%
TOPLAM		0.6377	1.00	100.00%

8- Ülkelerin BKH'ni Gerçekleştirme Konusunda Başarı Düzeylerinin Hesaplanması (Akım Değişken)

❖ Hedef Yılında Başlangıç Yılına Göre Bir Ülkenin Tahmini Performans Düzeyi

$$(BKH_{TahminiDeğeri2015} - BKH_{BaşlangıçDeğeri1990}) / BKH_{BaşlangıçDeğeri1990}$$

❖ Hedef Yılında Bir Ülkenin Başarı Düzeyinin Hesaplanması (%)

$$\text{Başarı Düzeyi (\%)} = \text{Min} (BKH_{TahminiPerformansDüzeyi} / BKH_{HedefPerformansDüzeyi}, \%100)$$

Her bir gösterge konusunda ülkelerin başarı düzeyinin hesaplanmasında, ülkeler daha yüksek başarı oranına sahip olsalar bile, maksimum başarı düzeyi %100 olarak sınırlandırılmıştır.

❖ Uluslararası Kuruluşlarca Yapılan Değerlendirmeler

1-BAŞARDI, 2-BAŞARACAK, 3-BAŞARABİLİR, 4-İZLENMİYOR, 5-YETERSİZ BİLGİ

❖ Ülkelerin BKH Performans (Başarı) Düzeyleri:

1-ÇOK BAŞARILI, 2-BAŞARILI, 3-KISMEN BAŞARILI, 4-KISMEN BAŞARISIZ, 5-BAŞARISIZ

9- Ülkelerin Endeks Değerini ve Başarı Düzeylerini Maksimize Etmesi İçin Kalan Yıllarda Gerekli Büyüme Oranlarının Belirlenmesi

KARAR DEĞİŞKENLERİ:

X_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için t. zamandaki endeks değeri:

G_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t dönemde hedefe ulaşması için gerekli yıllık ortalama büyüme (iyileşme) oranı

g_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t dönemde (2013-2015) tahmini yıllık ortalama büyüme (iyileşme) oranı

$g_{ijt} - G_{ijt}$ = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t dönemde hedefe ulaşması için gerekli (ekstra) performans artışı (büyüme-iyileşme) oranı.

AMAÇ FONKSİYONU:

Maksimum: $BKH_{ijTahminiHedefEndeks2015} = X_{ijt} * (1 + G)$

Max Endeks Değeri=1

Max Başarı Düzeyi (%)=100

KISITLAMALAR:

$BKH_{ijHedefEndeks2015} = 1$ (Başarı düzeyi hesaplamasında=100)

$0 < X_{ijt} \leq 1$ (Başarı düzeyi hesaplamasında $0 < X_{ijt} \leq 100$)

$G_{ijt} \geq 0$

$g_{ijt} \leq G_{ijt}$

**IV. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ (BKH) VE
YOKSUL ODAKLI BÜYÜME (YOB) ANALİZ
SONUÇLARI-ÖNERİLER**

1-BKH Endeks Sonuçları, Ülkelerin Sıralamaları & Kalkınma Düzeyleri

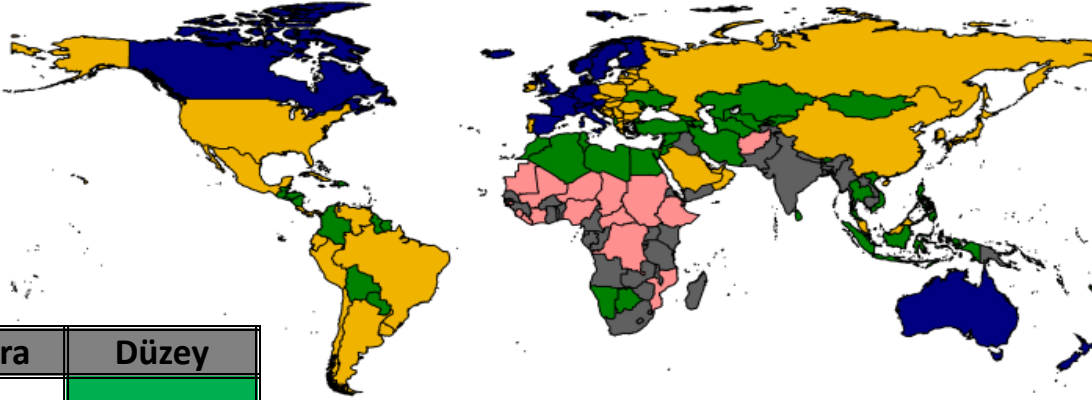
Ülkeler/ BKH Endeks Değeri ve Sıralama	2015 BKH Genel Endeks	2015 BKH Genel Sıra	BKH GENEL KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNS. EŞİTİ.	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/ AIDS	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİR.
İsveç	0.976	1	ÇOK YÜKSEK	9	16	5	9	9	1	15	13
Almanya	0.966	2	ÇOK YÜKSEK	14	21	14	15	17	33	5	7
Hollanda	0.966	3	ÇOK YÜKSEK	17	24	6	21	5	15	22	11
Norveç	0.961	4	ÇOK YÜKSEK	3	6	7	19	26	6	39	37
İsviçre	0.960	5	ÇOK YÜKSEK	12	74	29	55	1	23	7	2
Güney Kore	0.917	32	YÜKSEK	24	32	101	1	6	26	76	43
Meksika	0.891	47	YÜKSEK	86	40	28	61	96	74	44	76
Arjantin	0.887	49	YÜKSEK	72	47	21	85	75	89	92	56
Rusya Fed.	0.886	51	YÜKSEK	49	26	74	36	52	118	108	26
Suudi Arab.	0.880	56	YÜKSEK	41	57	150	27	63	69	62	39
Çin	0.874	62	YÜKSEK	107	59	51	41	50	53	132	74
Brezilya	0.870	70	YÜKSEK	104	108	98	46	82	87	25	63
Türkiye	0.842	97	ORTA	100	37	141	51	94	60	109	110
Endonezya	0.801	122	ORTA	128	80	114	132	128	151	96	114
Güney Afrika	0.765	135	DÜŞÜK	140	133	18	135	112	184	159	62
Hindistan	0.738	142	DÜŞÜK	167	121	163	149	136	110	137	120
Orta Afrika C.	0.562	186	ÇOK DÜŞÜK	171	184	174	187	182	175	160	184
Chad	0.544	187	ÇOK DÜŞÜK	153	186	186	183	187	160	180	167

EK:5/A: Ağırlıklı Ortalama İle Hesaplanan Her Bir BKH Endeks Sonuçları, Ülkelerin Sıralamaları ve Kalkınma Düzeyleri

2- BKH Genel Endeksi ve Ülkelerin Kalkınma Düzeyleri Haritası

8 AMAÇ, 19 HEDEF ve 44 GÖSTERGENİN AĞIRLIKLIL ORTALAMASIYLA

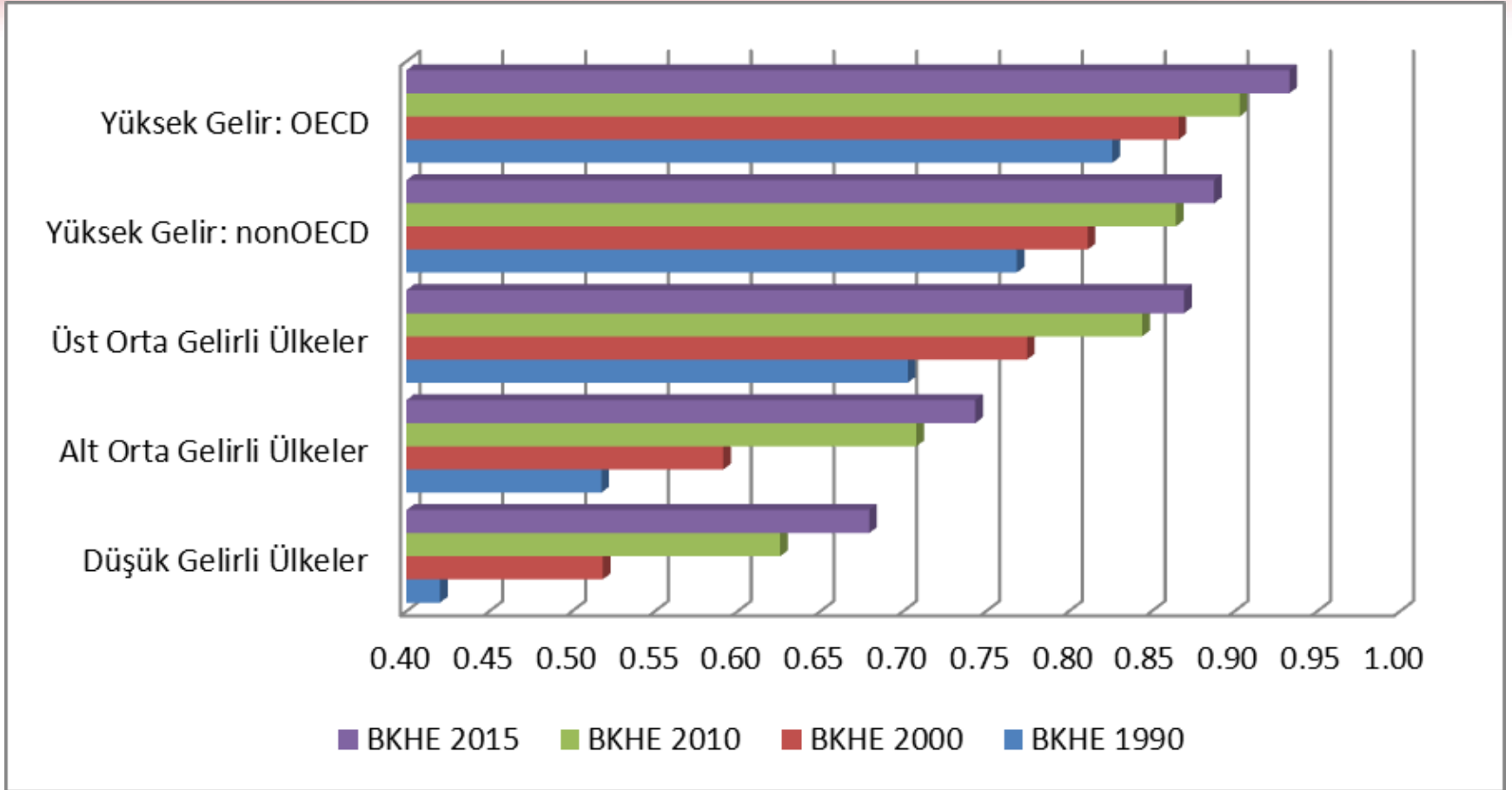
BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKSİ (GENEL): ÜLKELERİN KALKINMA DÜZEYLERİ (2015)

Endeks	Sıra	Düzye
0.842	97	ORTA

0.94 to 1.0001	ÇOK YÜKSEK	(22)
0.86 to 0.94	YÜKSEK	(57)
0.77 to 0.86	ORTA	(56)
0.66 to 0.77	DÜŞÜK	(38)
0 to 0.66	ÇOK DÜŞÜK	(16)

3- Dünya Bankası Gelir Gruplarının 1990-2015 Dönemi BKH Genel Endeks Gelişimleri

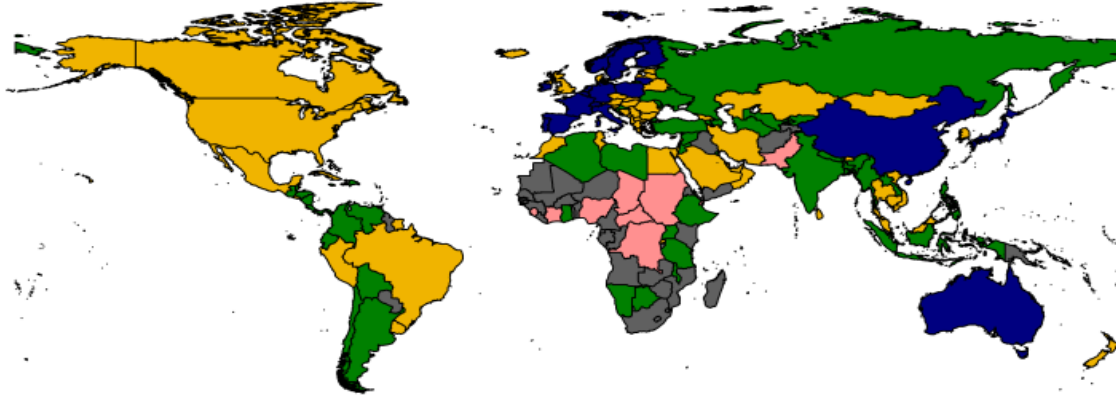
4- BKH Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri

Ülkeler/ BKH Başarı	BKH Genel Başarı	Sıra	BKH GENEL BAŞARI DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSUL.	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNS. EŞİTİ.	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİR.
İsveç	89.269	1	ÇOK BAŞARILI	103	16	2	69	41	27	13	5
Singapur	88.501	2	ÇOK BAŞARILI	36	4	48	79	32	6	26	46
Norveç	88.226	3	ÇOK BAŞARILI	113	6	7	35	45	43	30	18
Polonya	87.595	4	ÇOK BAŞARILI	69	5	44	8	10	4	28	148
İrlanda	86.987	5	ÇOK BAŞARILI	91	3	54	83	22	75	2	17
Çin	85.999	16	ÇOK BAŞARILI	34	59	59	2	44	17	114	61
Güney Kore	84.512	29	BAŞARILI	38	32	105	93	89	10	67	48
Brezilya	83.531	45	BAŞARILI	28	108	94	5	57	56	94	78
Meksika	82.017	56	BAŞARILI	154	40	32	19	103	49	43	154
S.Arabistan	81.465	58	BAŞARILI	77	57	153	14	35	110	79	73
Arjantin	79.898	80	KIS.BAŞARILI	173	47	24	107	121	113	61	40
Rusya Fed.	79.674	83	KIS.BAŞARILI	168	26	68	10	51	128	34	178
Türkiye	79.500	88	KIS.BAŞARILI	160	37	146	13	40	25	107	161
Endonezya	77.983	107	KIS.BAŞARILI	44	81	117	82	95	176	118	86
Hindistan	75.462	133	KIS.BAŞARILI	65	121	167	128	53	86	121	153
Güney Afrika	73.171	145	KIS.BAŞARISIZ	153	133	10	157	129	182	120	134
Orta Afrika	63.653	186	BAŞARISIZ	49	184	170	187	184	74	165	179
Chad	59.698	187	BAŞARISIZ	17	186	187	180	187	172	163	185

5- Ülkelerin BKH Başarı Performans Düzeyleri Haritası

8 AMAÇ, 19 HEDEF ve 44 GÖSTERGENİN AĞIRLIKLI ORTALAMASIYLA

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ (GENEL) ÜLKELERİN BAŞARI PERFORMANS DÜZEYLERİ (2015)

DEĞER	SIRA	BAŞARI DÜZEY
79.500	88	KISMEN BAŞARILI

85 to 100 ÇOK BAŞARILI	(20)
80 to 85 BAŞARILI	(62)
74 to 80 KISMEN BAŞARILI	(62)
67 to 74 KISMEN BAŞARISIZ	(36)
0 to 67 BAŞARISIZ	(9)

6- BKH Endeks ve Başarı Düzeyi Matrisi

BKH ENDEKS DEĞERLERİ VE KALKINMA DÜZEYLERİ	ÇOK YÜKSEK	1.0000	YOK	YOK	YOK	(8 Ülke) Belçika, Danimarka, Hollanda, İspanya, İzlanda, Kanada, Slovenya, Yeni Zelanda	(7 Ülke) Almanya, Avustralya, Fransa, İsveç, İsviçre, Lüksemburg, Norveç									
		0.9800														
		0.9600														
		0.9400														
	YÜKSEK	0.9399	YOK	(1 Ülke) Grenada	(19 Ülke) Arjantin, Rusya, Suudi Arabistan, Barbados, BAE, Brunei Darüsselam, Ekvador, Hırvatistan, İsrail, Kosta Rika, Kuveyt, Liechtenstein, Macaristan, Malta, Mauritius, Şili, Trinidad ve Tobago, Venezuela	(27 Ülke) Brezilya, G.Kore, Meksika, ABD, Andorra, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Belarus, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek C., Estonya, G.Kıbrıs, Hong Kong, Japonya, Karadağ, Katar, Küba, Letonya, Malezya, Romanya, Saint	(8 Ülke) Çin, Finlandiya, İrlanda, İtalya, Litvanya, Polonya, Portekiz, Singapur,									
		0.9200														
		0.9000														
		0.8700														
	ORTA	0.8599	YOK	(6 Ülke) Belize, Dominika, Guatemala, Guyana, Paraguay, Saint Lucia	(40 Ülke) TÜRKİYE, Endonezya, Antigua, Azerbaycan, Bolivya, Botswana, Cezayir, Dominik C., Ermenistan, Fas, Fiji, Filipinler, Filistin, Gürcistan, Honduras, Jamaika, Kazakistan, Kırgız C., Kiribati, Kolombiya, Libya, Makedonya, Mikronezya, Mısır, Moldova, Namibya, Nikaragua, Özbekistan, Panama, Saint Vincent, Samoa, Sao Tome,	(13 Ülke) Arnavutluk, Bhutan, Bosna Hersek, Cape Verde, El Salvador, İran, Lübnan, Moğolistan, Palau, Peru, Tunus, Umman, Vietnam	(1 Ülke) Maldivler									
		0.8400														
0.8200																
0.8000																
0.7800																
DÜŞÜK	0.7699	(1 Ülke) Komor Adaları	(19 Ülke) Güney Afrika, Hindistan, Benin, Ekvator Ginesi, Eritre, Gabon, Gambiya, Irak, Kamerun, Kenya, Kongo C., Myanmar, Ruanda, Senegal, Svaziland,	(9 Ülke) Bangladeş, Gana, Lao PDR, Malavi, Nepal, Solomon Adaları, Timor-Leste, Uganda, Vanuatu	(1 Ülke) Kamboçya	YOK										
	0.7400															
	0.7200															
	0.7000															
	0.6700															
ÇOK DÜŞÜK	0.6599	(12 Ülke) Chad, Cibuti, Fildişi, Gine, Gine Bissau, Kongo Dem. C., Nijerya, O.Afrika C., Pakistan, Papua Yeni Gine,	(15 Ülke) Afganistan, Angola, Burkina Faso, Burundi, Etiyopya, Haiti, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Mali, Moritanya, Mozambik,	YOK	YOK	YOK										
	0.6200															
	0.5800															
	0.5400															
	0.5000															
BKH ENDEKS & BKH BAŞARI DÜZEYİ MATRİSİ		50.00	58.00	66.99	68.00	71.00	73.99	75.00	77.00	79.99	81.00	83.00	84.99	87.00	95.00	100.00
		BAŞARISIZ			KISMEN BAŞARISIZ			KISMEN BAŞARILI			BAŞARILI			ÇOK BAŞARILI		
BKH BAŞARI DEĞERLERİ VE BAŞARI DÜZEYLERİ																

7- BKH1 (Yoksulluk) İle BKH2 (Eğitim), BKH3 (Cinsiyet Eğitliği) ve BKH4-5-6 (Sağlık) Arasındaki Nedensellik İlişkisi Sonuçları

Model ve Hipotez:

Model:

$$BKH_1 = C_0 + (\beta_2 * BKH_2) + (\beta_3 * BKH_3) + (\beta_4 * BKH_{4-5-6})$$

Hipotez:

$$H_0: \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = 0$$

BKH1 ile BKH2, BKH3 ve BKH4-5-6 endeksleri arasında korelasyon yoktur.

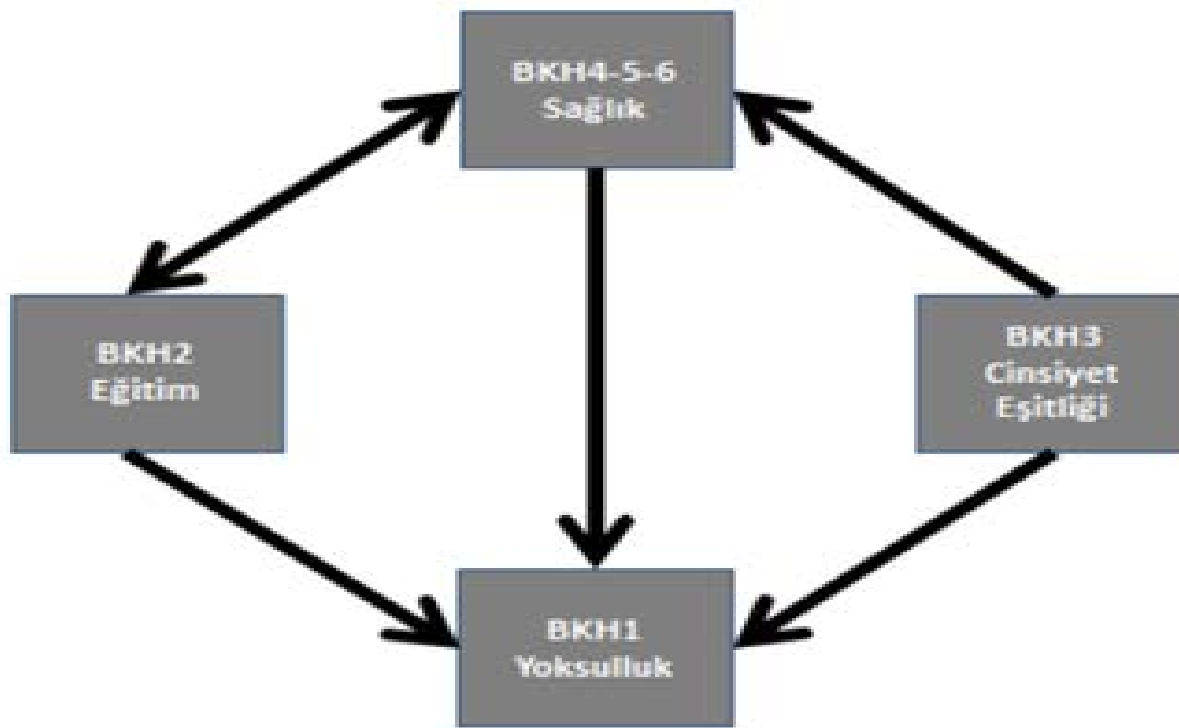
Parasal olmayan kalkınma göstergeleri (eğitim, cinsiyet eğitliği ve sağlık) yoksulluk üzerinde etkili değildir

$$H_1: \beta_2 \neq \beta_3 \neq \beta_4 \neq 0$$

BKH1 ile BKH2, BKH3 ve BKH4-5-6 endeksleri arasında korelasyon vardır.

Parasal olmayan kalkınma göstergeleri (eğitim, cinsiyet eğitliği ve sağlık) yoksulluk üzerinde etkilidir. Diğer bir deyişle yoksulluk çok boyutlu bir kavramdır. 26

8- Model Sonuçları: Nedenselliğin Yönü ve Katsayılar

Katsayı ve (Standart Hata Değerleri)				R^2
C (Sabit)	β_2 (BKH ₂)	β_3 (BKH ₃)	β_4 (BKH ₄₋₅₋₆)	
0.0601** (0.0267)	0.2415* (0.0349)	0.0405*** (0.0259)	0.5555* (0.0336)	0.4085

* %1 anlamlılık düzeyinde istatistiki olarak anlamlı

** %5 anlamlılık düzeyinde istatistiki olarak anlamlı

*** %10 anlamlılık düzeyinde istatistiki olarak anlamlı

Grafik 35: BKH Endeksleri Arasındaki Granger Nedenselliğin Yönü ve Katsayılar

9- Yoksul Odaklı Büyüme (YOB) Hesaplama Yöntemi

Alternatif Büyümeler	Büyümenin Niteliği ve Sonuçları
$g(p) > g$	Bu durumda, büyüme yoksul odaklı olarak gerçekleşmektedir. Gelir dağılımı (G) iyileşmekte (gini katsayısı düşmekte diğer bir deyişle eşitsizlik azalmaktadır) ve Lorenz eğrisi yukarıya doğru kaymaktadır.
$0 < g(p) < g$	Bu durumda yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır. Bu duruma, "trickle-down" büyüme denilmektedir. Yani, gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulurken, büyümenin bir miktar yoksul kesimlere de faydası olmaktadır.
$g(p) < 0$ ve $g > 0$ p'nin tüm değerleri için	Bu duruma yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth) denilmektedir. Pozitif büyüme oranlarına rağmen yoksulluk artmaktadır. Yani, gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulmakta, büyümenin yoksul kesimle üzerinde pozitif bir etkisi OLMAMAKTADIR.

g = Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

g(p) = En düşük %20'lik gelir grubunun k.b GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

g(r) = En zengin %20'lik gelir grubunun k.b. GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

G = Dönem gini katsayısını temsil etmektedir.

10- Yoksul Odaklı Büyüme (YOB) Sonuçları

Ülkeler	Dönem 1	Dönem 2	(g)*	g (p)**	g (p)-g***	SONUÇ
Brezilya	1990	2013	1.65%	3.38%	1.73%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Brezilya	1990	2002	0.91%	1.84%	0.93%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Brezilya	2002	2013	2.46%	5.09%	2.63%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Çin	1990	2013	9.10%	6.35%	-2.75%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
Çin	1990	2002	8.65%	5.22%	-3.43%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
Çin	2002	2013	9.60%	7.60%	-2.00%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
G.Afrika	1990	2013	0.86%	0.50%	-0.36%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
G.Afrika	1990	2002	-0.17%	-0.01%	0.16%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
G.Afrika	2002	2013	2.00%	1.06%	-0.94%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
Meksika	1990	2013	1.17%	2.05%	0.88%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Meksika	1990	2002	1.11%	1.79%	0.68%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Meksika	2002	2013	1.23%	2.33%	1.10%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Rusya	1990	2013	0.86%	3.16%	2.30%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Rusya	1990	2002	-2.31%	1.29%	3.60%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Rusya	2002	2013	4.44%	5.23%	0.80%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Türkiye	1990	2013	2.43%	2.66%	0.22%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Türkiye	1990	2002	1.44%	1.89%	0.45%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Türkiye	2002	2013	3.53%	3.50%	-0.03%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
Türkiye	2007	2013	1.92%	1.86%	-0.06%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.
Türkiye	1994	2002	1.95%	1.86%	-0.09%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme.

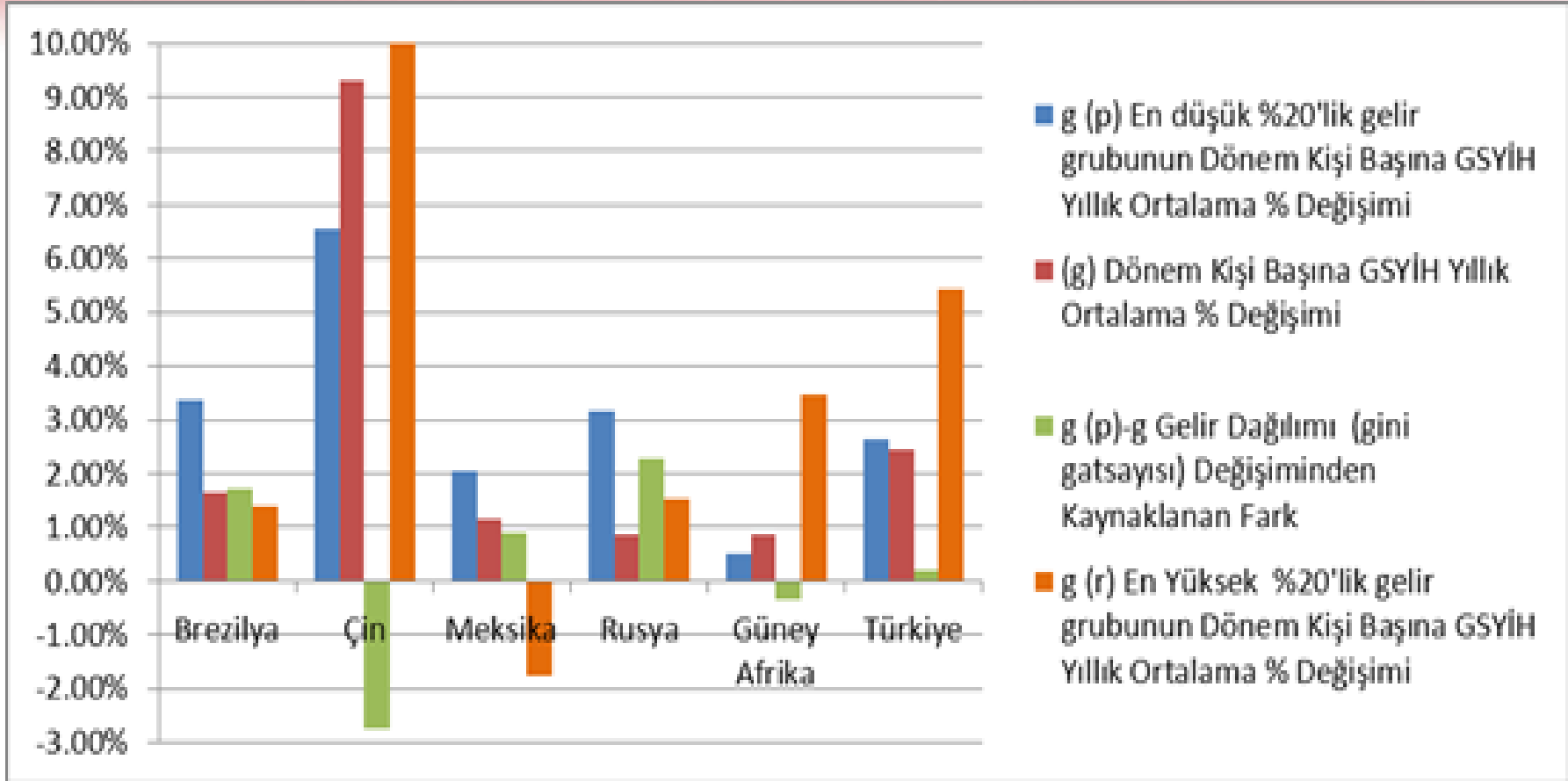
* (g) Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

** g (p) En düşük %20'lik gelir grubunun Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

*** g (p)-g Gelir Dağılımı (gini katsayısı) Değişiminden Kaynaklanan Fark

11- Yoksul Odaklı Büyüme Sonuçları

Bazı G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 1990-2013 Dönemi YOB Düzeyleri

Grafik 36: Bazı G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 1990-2013 Dönemi YOB Düzeyleri

12- 2013 Yılı BKH Genel Endeks Sonuçlarının 2013 Yılı İGE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

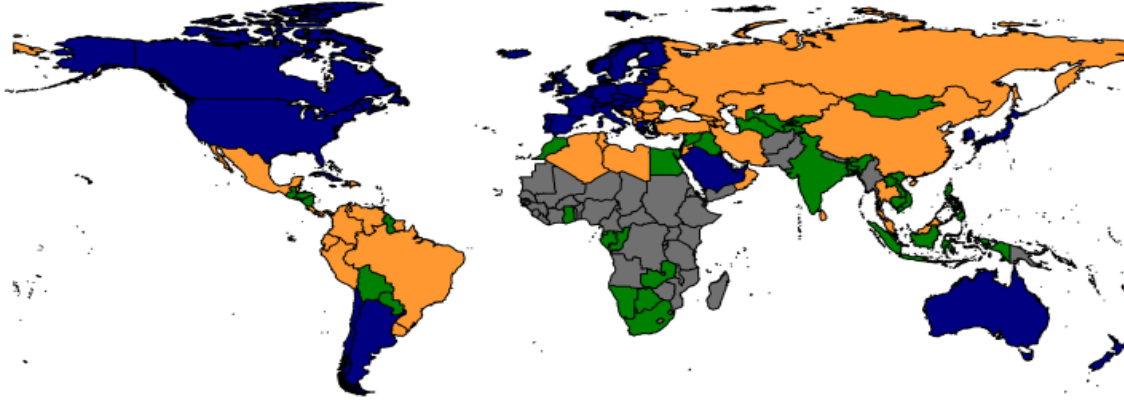
ÜLKELER	İGE SONUÇLARI (2013)			BKH ENDEKS SONUÇLARI (2013)		
	İGE 2013	İGE 2013 SIRA	İGE KALKINMA DÜZEYİ	BKH Endeks 2013	BKH SIRA	BKH KALKINMA DÜZEYİ (2013)
Almanya	0.911	6	ÇOK YÜKSEK	0.960	2	ÇOK YÜKSEK
ABD	0.914	5	ÇOK YÜKSEK	0.927	25	YÜKSEK
Hollanda	0.915	4	ÇOK YÜKSEK	0.956	3	ÇOK YÜKSEK
İsveç	0.898	12	ÇOK YÜKSEK	0.971	1	ÇOK YÜKSEK
Katar	0.851	31	ÇOK YÜKSEK	0.870	60	YÜKSEK
Nijerya	0.504	153	DÜŞÜK	0.609	180	ÇOK DÜŞÜK
Norveç	0.944	1	ÇOK YÜKSEK	0.956	4	ÇOK YÜKSEK
Sierra Leone	0.374	183	DÜŞÜK	0.557	185	ÇOK DÜŞÜK
Solomon Ad	0.491	157	DÜŞÜK	0.758	133	DÜŞÜK
Türkiye	0.759	69	YÜKSEK	0.835	94	ORTA
Vietnam	0.638	121	ORTA	0.837	93	ORTA
Dünya	0.702	N/A	YÜKSEK	0.795	N/A	ORTA

Tablo 56: Ağırlıklı Ortalama İle Hesaplanan 2013 Yılı BKH Genel Endeks Sonuçlarının 2013 Yılı İGE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması,

13- İNSANİ GELİŞME ENDEKSİ:

3 BOYUT (GELİR, SAĞLIK VE EĞİTİM) 4 GÖSTERGE:

İNSANİ GELİŞME ENDEKSİ (İGE) : ÜLKELERİN KALKINMA DÜZEYLERİ (2013)

Gelir Endeksi (İGE2)	Sıra	Düzye
0.788	60	ORTA

0.8 to 1.01	ÇOK YÜKSEK	(52)
0.7 to 0.8	YÜKSEK	(53)
0.55 to 0.7	ORTA	(41)
0 to 0.55	DÜŞÜK	(43)

İGE1 (Sağlık&Eğitim)	Sıra	Düzye
0.731	96	ORTA

İGE (İGE1&İGE2)	Sıra	Düzye
0.759	69	YÜKSEK

14- Kalkınmada Parasal ve Parasal Olmayan Göstergelerin Ağırlığının Tespiti: BKH-Gelir Endeksi Matrisi ve Ülkelerin Kalkınma Düzeyleri

BKH ENDEKS DEĞERLERİ VE KALKINMA DÜZEYLERİ	ÇOK YÜKSEK	1.0000	YOK	YOK	YOK	(3 Ülke) İspanya, Slovenya, Yeni Zelanda,	(12 Ülke) Almanya, Avustralya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, İzlanda, Kanada.									
		0.9800														
		0.9600														
		0.9400														
	YÜKSEK	0.9399	YOK	YOK	(18 Ülke) Arjantin, Brezilya, Çin, Meksika, Barbados, Belarus, Bulgaristan, Ekvador, Grenada, Hırvatistan, Karadağ, Kosta Rika, Küba, Mauritius, Romanya, Sırbistan,	(22 Ülke) Güney Kore, Rusya, Bahamalar, Bahreyn, Çek C., Estonya, Güney Kıbrıs, İrlanda, İsrail, İtalya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malezya, Malta, Polonya, Portekiz, Saint	(14 Ülke) Suudi Arabistan, ABD, Andorra, Avusturya, BAE, Birleşik Krallık, Brunei Darüselam, Finlandiya, Hong Kong, Japonya, Katar, Kuveyt, Liechtenstein, Singapur									
		0.9200														
		0.9000														
		0.8700														
	ORTA	0.8599	YOK	(14 Ülke) Bolivya, Filistin, Honduras, Kırgız C., Kiribati, Mikronezya, Moldova, Nikaragua, Özbekistan, Samoa, Sao Tome, Suriye, Tonga, Vietnam	(44 Ülke) Endonezya, Türkiye, Antigua ve Barbuda, Arnavutluk, Azerbaycan, Belize, Bhutan, Bosna Hersek, Botsvana, Cape Verde, Cezayir, Dominik C., Dominika, El Salvador, Ermenistan, Fas, Fiji, Filipinler, Guatemala.	(2 Ülke) Libya, Seyşeller,	(1 Ülke) Umman									
		0.8400														
0.8200																
0.8000																
DÜŞÜK	0.7699	(11 Ülke) Benin, Eritre, Gambiya, Komor Adaları, Malavi, Ruanda, Solomon Adaları, Tanzanya, Togo, Uganda, Zimbabve	(14 Ülke) Hindistan, Bangladeş, Gana, Kamboçya, Kamerun, Kenya, Kongo C., Lao PDR, Myanmar, Nepal, Senegal, Svaziland, Tacikistan, Vanuatu	(4 Ülke) Güney Afrika, Gabon, Irak, Timor-Leste	(1 Ülke) Ekvator Ginesi	YOK										
	0.7400															
	0.7200															
	0.7000															
ÇOK DÜŞÜK	0.6700	(16 Ülke) Afganistan, Burkina Faso, Burundi, Chad, Etiyopya, Gine, Gine Bissau, Haiti, Kongo Dem. C., Liberya, Madagaskar, Mali, Mozambik, Nijer, O Afrika C. Sierra Leone	(10 Ülke) Cibuti, Fildişi, Lesotho, Moritanya, Nijerya, Pakistan, Papua Yeni Gine, Sudan, Yemen, Zambiya	(1 Ülke) Angola	YOK	YOK										
	0.6599															
	0.6200															
	0.5800															
0.5400																
0.5000																
BKH & GELİR ENDEKSİ MATRİSİ		0.2000	0.3300	0.4599	0.4700	0.5400	0.6199	0.6300	0.7150	0.7999	0.8100	0.8450	0.8799	0.8900	0.9450	1.0000
		ÇOK DÜŞÜK			DÜŞÜK			ORTA			YÜKSEK			ÇOK YÜKSEK		
GELİR ENDEKS DEĞERLERİ VE GELİR DÜZEYLERİ																

Grafik 37: BKH-Gelir Endeksi Matrisi ve Ülkelerin Kalkınma Düzeyleri,

15- BKH Endeksi ve Gelir Endeksi (GE) ile Genişletilmiş Binyıl Kalkınma Hedefleri Endeksi (GBKHE)'nin Hesaplanması

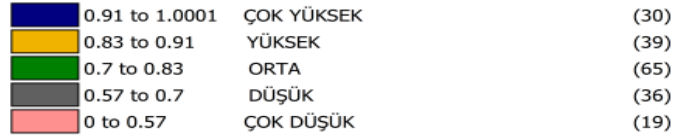
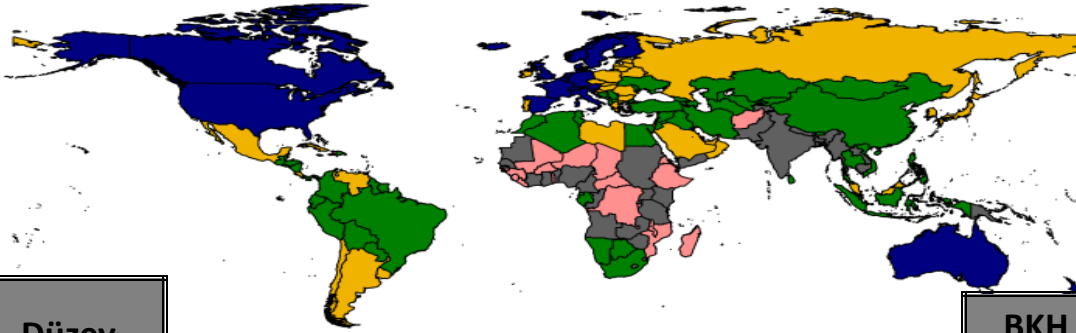
ÜLKELER	BKH ENDEKS SONUÇLARI (2013)			GENİŞLETİLMİŞ BKH ENDEKS (GBKHE) SONUÇLARI (2013)		
	BKH Endeks	BKH SIRA	BKH KALKINMA DÜZEYİ (2013)	GBKHE	GBKHE SIRA	GBKHE KALKINMA DÜZEYİ
Almanya	0.960	2	ÇOK YÜKSEK	0.944	6	ÇOK YÜKSEK
Amerika B.D	0.927	25	YÜKSEK	0.934	10	ÇOK YÜKSEK
Birleşik Arap E.	0.869	61	YÜKSEK	0.902	31	YÜKSEK
Çin	0.866	66	YÜKSEK	0.813	75	ORTA
Hollanda	0.956	3	ÇOK YÜKSEK	0.941	8	ÇOK YÜKSEK
İsveç	0.971	1	ÇOK YÜKSEK	0.952	5	ÇOK YÜKSEK
İsviçre	0.955	5	ÇOK YÜKSEK	0.953	4	ÇOK YÜKSEK
Katar	0.870	60	YÜKSEK	0.916	23	ÇOK YÜKSEK
Kuveyt	0.871	58	YÜKSEK	0.917	22	ÇOK YÜKSEK
Lüksemburg	0.949	6	ÇOK YÜKSEK	0.954	3	ÇOK YÜKSEK
Malavi	0.675	156	DÜŞÜK	0.540	176	ÇOK DÜŞÜK
Nijer	0.579	183	ÇOK DÜŞÜK	0.489	183	ÇOK DÜŞÜK
Norveç	0.956	4	ÇOK YÜKSEK	0.963	1	ÇOK YÜKSEK
Orta Afrika C.	0.544	186	ÇOK DÜŞÜK	0.445	187	ÇOK DÜŞÜK
Sierra Leone	0.557	185	ÇOK DÜŞÜK	0.514	182	ÇOK DÜŞÜK
Singapur	0.936	19	YÜKSEK	0.957	2	ÇOK YÜKSEK
Slovenya	0.948	7	ÇOK YÜKSEK	0.911	27	YÜKSEK
Türkiye	0.835	94	ORTA	0.818	71	ORTA
Umman	0.854	74	ORTA	0.875	43	YÜKSEK

Tablo 61: BKH Genel Endeks Sonuçlarının GBKHE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

16- GENİŞLETİLMİŞ BKH ENDEKSİ (PARASAL VE PARASAL OLMAYAN GÖSTERGELER

BKH VE GELİR ENDEKSLERİNİN AĞIRLIKLI ORTALAMASIYLA

GENİŞLETİLMİŞ BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKSİ (GBKHE) :
ÜLKELERİN KALKINMA DÜZEYLERİ (2013)

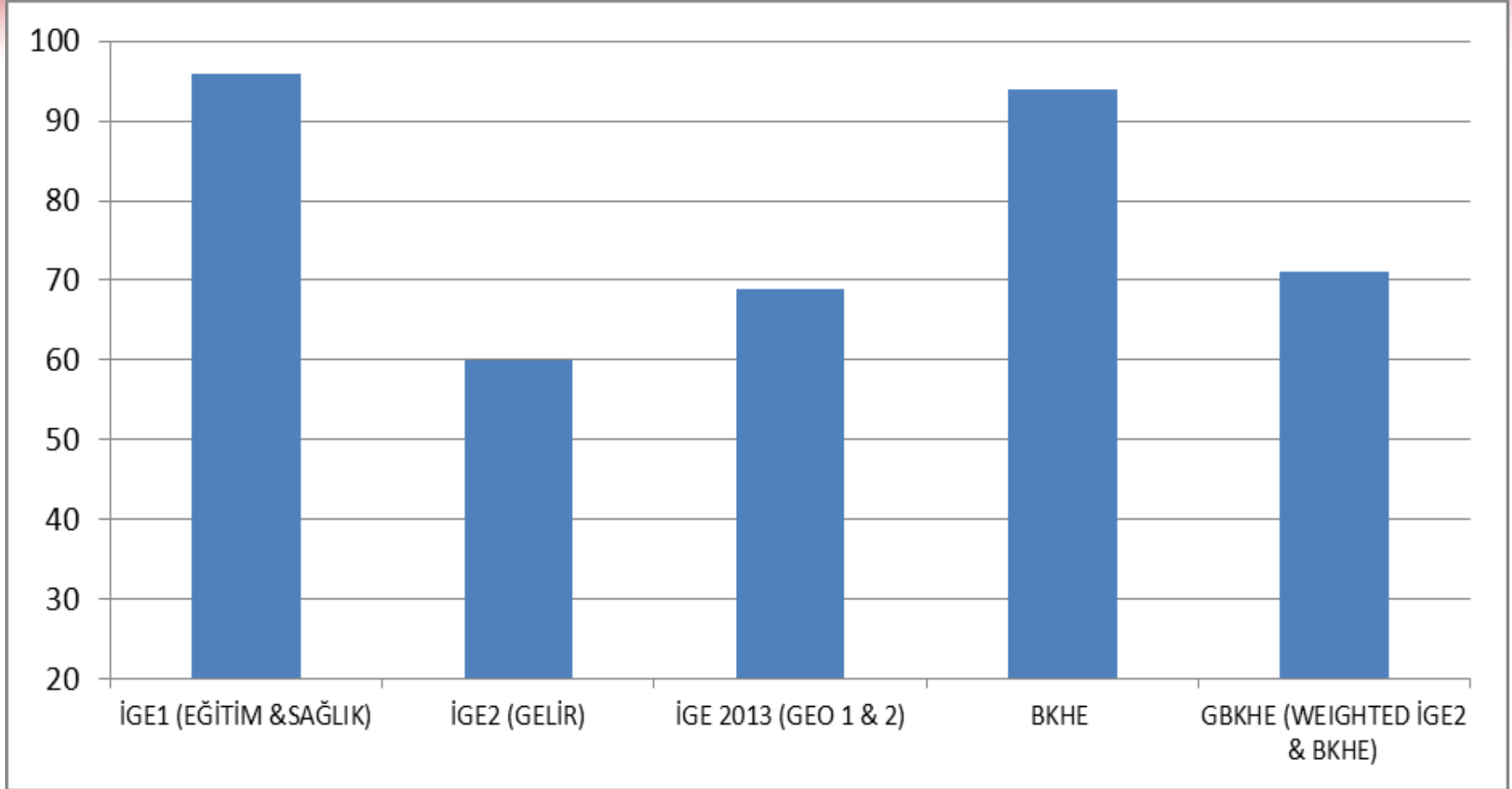

Gelir Endeksi (İGE2)	Sıra	Düzy
0.788	60	ORTA

BKH Endeks	Sıra	Düzy
0.835	94	ORTA

Geniştirilmiş BKH Endeks	Sıra	Düzy
0.818	71	ORTA

17- Türkiye'nin Farklı Endeks Değerlerine Göre Sıralaması

Grafik 39: Türkiye'nin Farklı Endeks Değerlerine Göre 2013 Yılı Sıralaması,

18- Türkiye BKH Endeks ve Başarı Düzeyleri (2015 Tahmini)

GENEL SIRALAMA

1
Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması

2
İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi

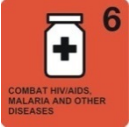
3
Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi

4
Çocuk Ölümlerinin Azaltılması

5
Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi

6
HIV/AIDS, Sıtma ve Benzeri Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele

7
Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması

8
Kalkınma için Küresel Ortaklıklar Geliştirme

BKH Sıra	KALKINMA DÜZEYİ	BAŞARI SIRA	BAŞARI DÜZEY
97	ORTA	88	KISMEN BAŞARILI
100	ORTA	160	KISMEN BAŞARISIZ
37	ÇOK YÜKSEK	37	ÇOK BAŞARILI
141	DÜŞÜK	146	KISMEN BAŞARISIZ
51	YÜKSEK	15	ÇOK BAŞARILI
94	YÜKSEK	40	KISMEN BAŞARILI
60	YÜKSEK	25	BAŞARILI
109	ORTA	107	KISMEN BAŞARILI
110	ORTA	161	KISMEN BAŞARISIZ

IV. SONUÇ ve ÖNERİLER

1- SONUÇ VE ÖNERİLER: i-Genel Olarak

- ❖ Büyüme insani gelişme, yaşam kalitesi ve refah artışı sağlayamaması durumunda sürdürülebilirlik sorunu yaratmaktadır. Kalkınma seviyesi yüksek olan ülkelerdeki büyüme daha kapsayıcıdır ve bu ülkeler iktisadi ve politik açıdan daha öngörülebilir ülkelerdir...
- ❖ BKH Endeksinde Türkiye "ORTA" Kalkınma Düzeyiyle 97'inci sırada yer almıştır. %79.50 başarı değeri ile "KISMEN BAŞARILI" olmuş ve 88'inci sırada yer almıştır. Hangi ülkeler hangi alanda daha iyi, hangi alanda daha kötü oldukları ve fonların hangi alanlara kanalize edilmesi gerektiği ortaya konmuştur.
- ❖ BKH Endeks, başarı düzeyi ve YOB sonuçları ülke ortalamalarını göstermektedir. Ancak bu sonuçlar ülkedeki bölgelere, etnik kökene, gelir gruplarına, cinsiyete, kent-kır ayrımına göre farklılıklar gösterebilmektedir.
- ❖ Orta gelirli ülkelerde yoksulluğun azaltılması açısından en etkin sonuca **mevcut gelirin yeniden dağıtımı** ortaya konmuş olsa da en uygun politika ülkeden ülkeye hatta aynı ülkede farklı konjonktürlere de bağlı olarak değişebilmektedir.

2- SONUÇ VE ÖNERİLER: ii-Uluslararası Fonlar

❖ Misyonları, faaliyet alanları ve öncelikleri farklı, her birinin diğerinden belirli konularda **mukayeseli üstünlükleri** olan uluslararası fon sağlayıcı kuruluşların faaliyetlerinde, fon sağladıkları **ülkelerin önceliklerini** ve mevcut koşullarını da dikkate alarak belirli bir **koordinasyon ve uyum içerisinde** birbirlerini tamamlamaları, BKH'yi gerçekleştirecek, yoksul odaklı politikaları desteklemeleri ve bu konuda aralarında gerekli **işbirliğini** sağlamaları gerekmektedir...

❖ BKH gerek destekledikleri program ve projelere sağladıkları fonlarla ülkelerin kalkınmalarının finansmanında önemli bir rol oynayan uluslararası fon sağlayıcı kuruluşlar, gerekse bu kuruluşlardan fon kullanan ülkeler için önemli **performans göstergeleri** olarak dikkate alınmalıdır...

❖ Hangi alanda, kimlere nasıl ve ne düzeyde fon sağlanması ve hangi **selektif politikaların** uygulanmasına karar sürecinde; ülkeler arasında kalkınmışlık seviyesi farklılığını ortaya koyan BKH Endeks ve Başarı düzeyi sonuçlarını baz alarak uygulanacak sosyo-ekonomik politikalara karar verilmeli, **Performansa dayalı fon dağıtım mekanizması** geliştirmeli...

3- SONUÇ VE ÖNERİLER: iii- Ulusal Fonlar

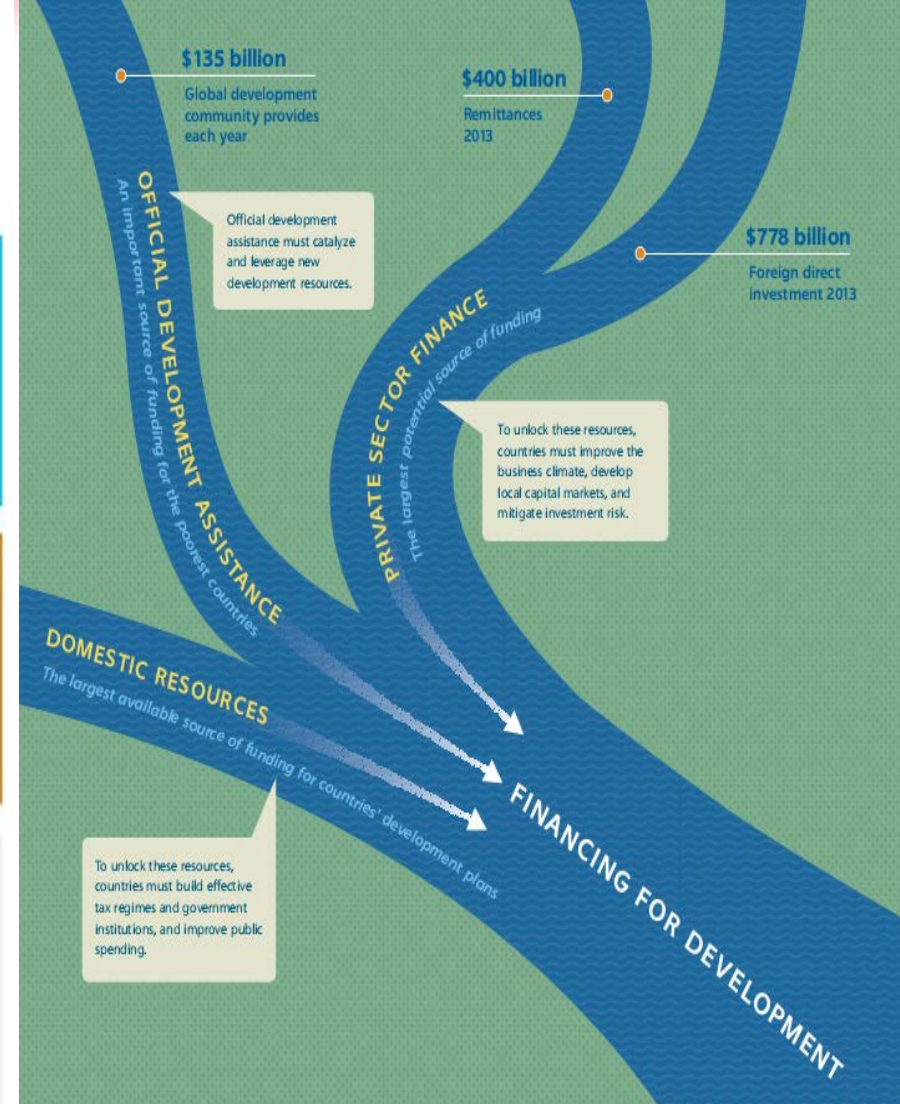
❖ Kamu harcamalarının kalkınma için ihtiyaç duyulan öncelikli alanlara yönlendirilmesi, bir yandan ekonomik büyümeye katkı sağlarken aynı zamanda gelir dağılımını düzelterek yeniden dağıtım politikaları ve doğrudan veya dolaylı müdahaleler ile yoksulların büyümeden istifade etmeleri sağlanmalı, gelirin yeniden dağılımını yoksullar lehine düzelterek toplumsal refah ve yaşam kalitesi artırılmaya çalışmalıdır...

❖ Ancak, keyfi olarak seçilip uygulanan, etkin bir şekilde takip edilmeyen, sosyal devlet anlayışı ve **politik demokrasiden kopuk dağıtım politikaları popülisttir** ve bu politikalarla doğrudan ilgisi olan sosyal grupları dışlayabilmektedir.

❖ Ülkelerin öncelikleri çerçevesinde, hem **kamusal başarısızlıklar** hem de **piyasa başarısızlıkları** dikkate alınarak sürdürülebilir büyüme-kalkınmanın ve uzun dönemli verimliliğin sağlanması (başta etkinliğin sağlanması ve sosyal adaletin gerçekleştirilmesi) için **optimal yol**, devlet ve piyasa arasında doğru dengenin sağlanması.

❖ BKH'nin gerçekleştirilmesinde devletin sınırlı kaynaklarını kullanarak yaptığı kamu harcamalarının türü, büyüklüğü, dağılımı yanında kıt kamu kaynaklarının, bu amaç için kullanılan diğer fonlarla birlikte, **şeffaflık** ve **hesap verilebilirlik** ilkeleri çerçevesinde **ekonomik, verimli ve etkin** bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

4- GELECEK ÇALIŞMA: BM 2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ & FİNANSMANI

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ (BKH) VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME (YOB)

Dr. Ergül HALİŞÇELİK

E-mail: ergul.haliscelik@hazine.gov.tr & ehcelik@gmail.com

Web Sitesi: <http://www.ergulhaliscelik.blogspot.com.tr/>

LinkedIn & Twitter: Dr. Ergül Halisçelik & ehcelik

TOBB
EKONOMİ VE TEKNOLOJİ
ÜNİVERSİTESİ

tobb etü
SPM